

aldrig ovbet at gennemføre dette Lovforslag. De havde grebet det yderste Øjeblik, hvor de endnu turde gøre det, som de her gøre. Nej, dersom de havde ventet, indtil Allet havde naaet sin Grænse, til det var udbredt paa samme Maade, som Brændevinen i dette Øjeblik er udbredt, vilde de have staaet overfor den samme Betænelighed, som endnu holder dem tilbage lige overfor Brændevinen, at de vilde have ramt de Folt, som de ogsaa af politiske Grunde ikke tør ramme. Men de ere stillede i denne Sag saaledes, at de have ment at kunne ustraffet paalægge Byarbejderne en Skat som denne her, fordi de have gjort Regning paa, at den politiske Betydning, som disse Folt have, ikke vilde være afgørende for de ærede Medlemmers eget politiske Liv. Det, siger jeg, er et Moment i denne Skat, i hele denne Lovgivning, som gør den i højeste Grad uappetitlig. At der ved Siden deraf ikke er noget andet Øjemed — enten i økonomisk, finansiel eller andet borgerligt Øjemed — som kunne berettigede til den Handling, som de nu staa i Begreb med at gøre, behøver jeg ikke nærmere at bytale ved, thi der er jo aldrig nogen, der har nævnt et saadant Øjemed. At der skulde være noget Erhverv, som man vilde fremme ved denne Skatteomlægning, at Landets Velstand overhovedet paa en eller anden Maade skulde trives derigennem, er aldrig paastaet. Det vilde ogsaa være temmelig dristigt, om nogen vilde paastaa, at den Maade, hvorpaa man her behandler en stor og betydningsfuld Industri, i og for sig var stiftet til at fremme Erhvervsforholdene her i Landet. Det, som de gøre overfor denne Industri, er jo i Virkeligheden det, at de bringe en stor Klasse Medborgere i en borgerlig Stilling, som er ganske i Strid med vor almindelige Lovgivning. Efter vor almindelige Lovgivning ere jo nemlig Borgernes Rettigheder og Forpligtelser begrundede ved Retsregler, hvis Afgørelse beror hos Domstolene, men disse Folks Forpligtelser, som der her er Tale om, blive ifølge denne Lov begrundede paa et administrativt Skøn, om disse Forpligtelser ere opfyldte eller overtraadte, bliver atter ikke afgjort ved Domstolene, men ved et nyt administrativt Skøn. Det, vil man indrømme mig, er noget, som i og for sig er ikke blot sjældent, men i højeste Maade uheldigt. Jeg tænker ikke her nærmest paa det, som den højtærede Konsejlspræsident i Aften har særlig holdt sig til, nemlig de strænge Straffebestemmelser. Nej, jeg tænker paa hele den usikre Stilling, som man har givet et stort, fuldt berettiget Erhverv derved, at man har gjort det til en

den administrative Vilkaarlighed. Dermed vil jeg ikke sige, at jeg i og for sig er enig med den højtærede Konsejlspræsident i den Opfattelse, han gjorde gældende af slige Straffes Hensigtsmæssighed. Den ærede Konsejlspræsident sagde, at med Hensyn til Brændevinsafgiften havde det vist sig, i hvor høj Grad det var heldigt at have saadanne kolossale Straffe, thi der kom ikke mange Overtrædelser. Det er et Princip, som er blevet hævdet og forsvaret ogsaa tidligere i Verden. En Mand — jeg tror, han hed Drakon — satte saaledes Livsstraf for alle mulige Forseelser. Det vilde være en endnu sikrere Maade at affrakke Folt deraf. Men det er et Princip, som ikke er den nuværende Straffelovgivnings almindelige Princip, thi der holder man som almindelig Regel paa, at Straffen skal staa i et passende Forhold til Brødens Bestaenighed. Det er dette Princip, der er brudt ved denne Lovgivning, idet Straffen her staa i et aldeles uforholdsmæssigt Forhold til den Brødes moralske Betydning, som her er Tale om. Altsaa, der er intet andet Samfundssøjemed, som skulde undskyldes eller berettigede det Brud paa alle demokratiske Principper, som denne Skatteomlægning efter sit Hovedindhold er. Men dernæst ere ogsaa alle disse Love, som dette Forslag er Grundlag for, baade i Form og Indhold forhaftede og umodne. Naar jeg siger det, siger jeg derved ikke blot til Behandlingsmaaden, Tilblivelsesmaaden, men jeg siger ogsaa i Virkeligheden til deres eget Indhold. Naar man i et Forslag som dette om Olfatten ender med at opgibe Været og siger: vi kunne ikke udføre de Planer, vi have, de Øjemed, vi forfølge; vi kunne ikke udføre dem paa sædvanlig Maade ved klare og bestemte Retsregler; vi have ingen anden Udvej end den at samle det hele sammen og give Ministeren det og overlade til ham at komme ud af det — saa siger jeg: Det er en umoden Maade at give Love paa, og en ganske unødigt Umødenhed. Thi selv fra det Standpunkt, som den højtærede Konsejlspræsident og det ærede Flertal i det andet Ting staa paa, var det muligt ved en omhyggelig og grundig Behandling og med den fornødne Tid at give denne Lov saadanne Garantier, som de almindelige Borgerrettigheder kræve af en saadan Lov. Det var muligt at begrænse den administrative Myndighed ved et sagkyndigt Skøn, ved Dannelsen af en Institution, som kunde beskytte de paagældende mod Vilkaarlighed. Vel at mærke, hvis der havde været Tid dertil, men det er ganske vist, at den Slags Ting ikke kunne gøres ved at stille Ven-